
Genom att arbeta med lektionerna i häftet får du och dina elever lära er mer om de globala målen, vad de betyder för oss i Sverige och för andra människor runt om i världen.

Utbildningsmaterial

Globala Målen

HEJ

Vad roligt att du och dina elever vill arbeta med de globala målen!

Du vet säkert redan att världens ledare har enats om 17 globala mål för att uppnå tre fantastiska saker till år 2030.

- att avskaffa extrem fattigdom.
- att minska ojämlikheter och orättvisor i världen.
- att förbättra miljön och stoppa klimatförändringarna.

I det här materialet från UNICEF Sverige kan ni arbeta med dessa frågor och lära er mer om de globala målen, som är nyckeln till en hållbar värld för alla. Du och dina elever får också lära er mer om vad de globala målen betyder för oss i Sverige.

Varje lektion har ett tydligt barnrättsperspektiv. Det innebär att vi gör en koppling mellan de globala målen och barnkonventionen.

Övningarna varvar internationellt och svenskt perspektiv. Lektionerna är baserade på World's Largest Lesson, som är ett samarbetsprojekt mellan ett antal internationella organisationer såsom Plan International, Camfed och UNICEF. Lektionsmaterialet består av olika övningar riktade till mellanstadiet och högstadiet. Lektionerna är avsedda att kunna genomföras inom ramen för två lektioner. Det går naturligtvis utmärkt att du som lärare själv plockar delar ur olika lektioner och på så sätt skapar ett lektionsinnehåll som passar dig och dina elever bäst.

För er som inte alls har arbetat med de globala målen tidigare vill vi rekommendera att inleda med lektionen "Ett globalt partnerskap för en hållbar utveckling". I den får eleverna en introduktion till vilka de globala målen är och vilka problem de avser att lösa. För att lära mer om de globala målen kan du gå in på globalamalen.se

Lycka till i arbetet med de globala målen!

KOPPLING TILL KURSPLANER UNICEF – GLOBALA MÅLEN

Bild

- Kommunera med bilder för att uttrycka budskap.
- Undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder.

Biologi

- Använda kunskaper i biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet.

Engelska

- Förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter.

Geografi

- Värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

Samhällskunskap

- Analysera och granska kritiskt lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv.
- Uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv.
- Reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetsätt och beslutsprocesser.

Svenska

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Teknik

- Identifiera och analysera tekniska lösningar utifrån ändamålsenlighet och funktion.
- Identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar.

Värdet av vatten

Lektion

05

MÅL 6 – RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

ÄMNINGEN

Samhällskunskap

Svenska

Biologi

LEKTIONEN I KORTHET

Syfte

Att eleverna lär sig mer om vatten och sanitet samt om vattnets betydelse för människor. Lära om de problem som uppstår när man inte har tillgång till rent vatten och privata toaletter.

Metod

Arbeta med frågor som handlar om vatten och sanitet. Väcka engagemang genom övning med världskarta. Arbeta i par och diskutera.

Mål

- Att lära sig om vatten som en förutsättning för en hållbar utveckling.
- Att lära sig om vattensituationen i världen.
- Att lära sig om betydelsen av tillgång till toaletter.
- Att lära sig om vattenbrist i Sverige.

Tid

- Övning 1: Vatten, inte självklart för alla 30 minuter
- Övning 2: Säkra toaletter 25 minuter
- Hur kan du och dina kompisar bidra till mål 6? 20 minuter
- Exit ticket 5 minuter

Material

Tillgång till internet och material för att skriva.

Förbered vattenövningen

Fyll två glas med vatten. Ha rent vatten i det ena glaset. Blanda vattnet i det andra glaset med jord så att vattnet blir grumligt och smutsigt.

INTRODUKTION TILL MÅL 6

Mål 6: Vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Vatten är en förutsättning för allt levande på jorden och därmed också för en hållbar utveckling. Trots det saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten. Över 2,5 miljarder människor har inte tillgång till en toalett eller latrin. Om man saknar rent vatten och toalett sprids bakterier och sjukdomar lätt och gör både barn och vuxna sjuka. Flickor måste också ägna mycket tid till att hämta vatten, vilket gör att de förlorar tid i skolan. Det är viktigt att ha toaletter i skolor. Detta gäller framför allt för flickor i tonåren som har mens, som annars riskerar att hoppa av skolan för att de inte kan hålla sin personliga hygien.

KOPPLING TILL BARNKONVENTIONEN

Artikel 6

Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 27

Varje barn har rätt till en skälig levnadsstandard, en bostad, kläder, mat och rent vatten.

Diskutera

Diskutera på vilka sätt som artiklarna 6 och 27 i barnkonventionen hör ihop med mål 6 i de globala målen.

"Rent vatten är en mänsklig rättighet, men fortfarande saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten. Varje dag dör 800 barn under fem år på grund av smutsigt vatten, brist på toaletter och dålig kunskap om hygien."

– UNICEF

ÖVNING 1 – VATTEN, INTE SJÄLVKLART FÖR ALLA

I den här övningen lär vi oss om hur vattensituationen ser ut i världen och hur viktigt det är med tillgång till rent vatten och fungerande toaletter för hälsa och överlevnad.

Vattenövning

Titta på glasen med vatten som er lärare har förberett.

– Vilket av glasen tror ni är säkert att dricka ur?

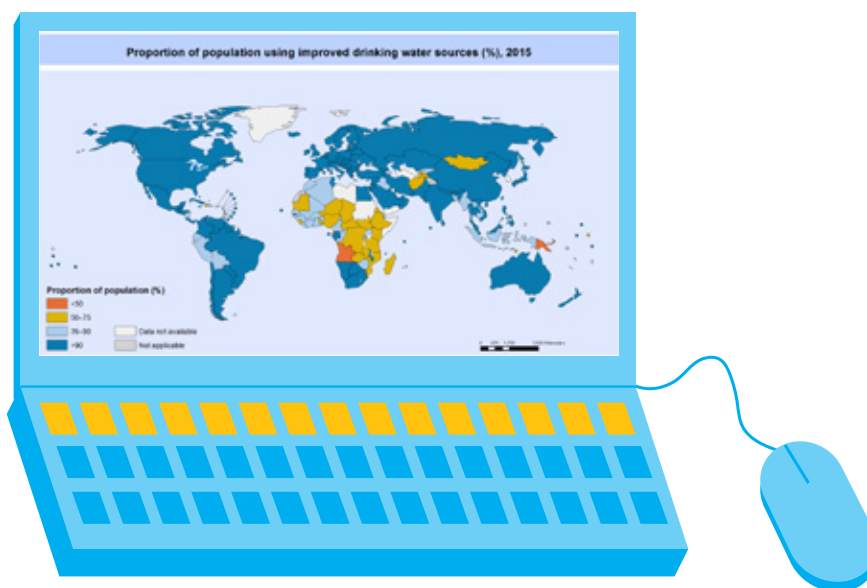
- Fundera individuellt på svaret under en minut.
- Bilda par och jämför era svar.
- Några av paren berättar sina svar för resten av klassen.

Avsluta med att diskutera

– Kan man alltid se om vattnet är förorenat?

Övning med karta

Väldigt många människor saknar tillgång till rent vatten. Det finns flera anledningar till detta. Kartan visar hur stor andel av befolkningen i världen som har tillgång till rent vatten.

Källa: WHO, http://gamapsserver.who.int/mapLibrary/Files/Maps/Global_water_2015.png

Arbeta i par med följande frågor

- Var befinner sig Sverige på kartan över rent vatten?
- Var finns länder med nära och pålitlig tillgång till rent vatten?
- Var hittar du länder med begränsad tillgång till rent vatten?
- Vilka konsekvenser blir det för barn som inte har tillgång till rent vatten?

Läs mer

Läs mer om vatten och varför vatten är en bristvara på många håll i världen.

Gå till webbsidan, <https://unicef.se/fakta/vatten-och-sanitet>

Diskutera texten

- Vilka är de negativa effekterna av bristen på rent vatten och sanitet?
- Varför är dåligt vatten och dåliga toaletter ett hot mot hälsan?
- Hur många är det som tvingas använda smutsigt vatten?
- Hur många är det som inte har tillgång till säkra och rena toaletter?
- Vilka är orsakerna till brist på vatten?

ÖVNING 2 – SÄKRA TOALETTER

Säkra toaletter i skolan

Tillgången till rent vatten och toaletter i skolan är avgörande för att flickor ska stanna i skolan, särskilt i pubertetsåren. Många kvinnor och flickor riskerar sin personliga säkerhet då de tvingas söka avskilda platser för att utföra sina behov eller hämta vatten.

– Mål 6, globala målen

Läs mer om mål 6

<http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-6-tillgang-till-rent-vatten-och-sanitet/>

Arbeta i par och diskutera

- På vilka sätt är det ett problem om man inte har tillgång till säkra och rena toaletter i skolan?
- Varför är det ett större problem för flickor än för pojkar när tillgång till säkra och rena toaletter saknas?
- Förklara hur bristen på säkra och rena toaletter och tillgång till rent vatten kan vara en anledning till att flickor slutar gå i skolan?

Är toaletterna på din skola säkra?

Tänk igenom hur ni upplever toaletterna på er skola? Är det en trygg plats?

Är städningen bra? Fundera vidare och tänk efter vad ni själva tycker är viktigt.

- Beskriv hur säkra och rena toaletter ska vara.
- Är det viktigt att hålla toaletter för flickor och pojkar åtskilda? Förklara.
- Vad kan man göra på er skola för att toaletterna ska kännas bekvämare och säkrare?
- Lämna gärna era förslag till elevrådet och skolledningen.

HUR KAN DU OCH DINA KOMPISAR BIDRA TILL MÅL 6?

Vattenbrist i Sverige

I Sverige blir det allt vanligare med vattenbrist. Läs mer om vattenbrist på till exempel Svenskt Vattens webbplats:

www.svenskvatten.se/fakta-om-vatten/vattenutmaningar/vattenbrist/

Vad kan vi göra för att spara vatten?

Om du bor på en plats i Sverige där det ibland är vattenbrist kan dessa tips vara särskilt bra att tänka på för dig och din familj. Om du sparar på vatten sparar du också på energi.

- Stoppa läckage. En droppande kran kan förbruka cirka 15 kubikmeter vatten per år. En strilande kran kan förbruka 300 kubikmeter per år. En toalett som smårinner kan betyda ett slöseri på 700 kubikmeter per år.
- Diska och tvätta med fulla maskiner. Undvik att diska för hand och att skölja disken under rinnande vatten.
- Toaletter som används många gånger om dagen kan bytas ut, eller byggas om, till snålspolande.
- Gamla kranar och duschmunstycken kan bytas ut mot snålspolande.
- Undvik att bada i badkar. Duscha i stället.
- Duscha snabbt och håll duschhandtaget i handen i stället för att fästa det på väggen.
- Undvik att låta kranen i handfatet rinna när du borstar tänderna.
- Du kan också spara på energi och resurser genom att spola ut avsedda saker i avloppet. Tänk på vad du spolar ner.

Aktivitet

Kom på tre sätt på hur du och dina kompisar i er vardag kan minska på er vattenförbrukning. Gör skyltar att sätta upp i skolan eller att ta med hem. Sätt upp på olika ställen för att påminna elever eller familjen om vikten av att spara vatten.

EXIT TICKET

Skriv ned tre saker du har lärt dig
under denna lektion.

Finns det något i lektionen som du
skulle vilja lära dig mer om?

BARNKONVENTIONEN

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, innehåller regler som nästan alla världens länder har lovat att följa. Regeringen i ett land är skyldig att se till att barn har det bra. Det är viktigt att alla barn förstår sina rättigheter, så vi har förenklat reglerna lite på den här affischen.

UNICEF är världens största barnrättsorganisation och det är vår uppgift att kämpa för att barnkonventionen följs. Vi kämpar i 190 länder för att vuxna ska ta barns rättigheter på allvar och följa barnkonventionen. Alla barn i hela världen ska ha möjlighet att överleva och utvecklas.

1. Du är barn tills du fyller 18 år.
2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.
3. De som bestämmer över dig ska alltid tänka på vad som är bäst för dig.
4. Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till.
5. Dina föräldrar ska hjälpa dig att få det som du har rätt till.
6. Du har rätt att leva och utvecklas.
7. Du har rätt till ett eget namn, ett medborgarskap och att känna till ditt ursprung.
8. Du har rätt till en egen identitet.
9. Du ska inte skiljas från dina föräldrar om det inte är för ditt bästa.
10. Du har rätt att återförenas med din familj om ni splittras.
11. Ingen får kidnappa dig och föra bort dig från ditt hemlands gränser.
12. Du har rätt att säga vad du tycker och vuxna måste lyssna på dig.
13. Du har frihet att tänka, tycka och uttrycka dina åsikter.
14. Du har rätt att tro på vilken gud du vill eller ingen alls.
15. Du har rätt att starta och delta i föreningar och organisationer.
16. Du har rätt att vara i fred och ha dina egna hemligheter.
17. Du har rätt att få tillgång till information via internet, radio och tv till exempel.

18. Dina föräldrar har ansvar för dig och staten ska hjälpa dina föräldrar.
19. Vuxna får inte slå dig eller vara elaka mot dig.
20. Om du inte kan bo med dina föräldrar ska du få hjälp att hitta ett nytt hem.
21. Om du adopteras ska myndigheterna tänka på vad som är bäst för dig.
22. Om du är på flykt ska du få skydd och hjälp att hitta dina föräldrar.
23. Har du funktionsnedsättning ska du få hjälp att delta på lika villkor.
24. Du har rätt till sjukvård och skydd mot skadliga ingrepp.
25. Om du inte kan bo hemma ska staten regelbundet se till att du mår bra.
26. Du har rätt till trygghet och hjälp om dina föräldrar har lite pengar.
27. Alla barn har rätt till en bostad, kläder, mat och rent vatten.
28. Du har rätt att gå i skolan och det ska vara gratis.
29. Skolan ska hjälpa dig att utvecklas och lära dig om dina rättigheter.
30. Om du tillhör en minoritet har du rätt till ditt eget språk, kultur och religion.
31. Du har rätt till lek, vila och fritid.
32. Du har rätt att slippa hårt och farligt arbete.
33. Du ska skyddas från knark och andra farliga droger.
34. Ingen får utnyttja dig sexuellt.
35. Ingen får köpa eller sälja dig.
36. Ingen får utsätta dig för en situation där du kan skadas.
37. Du får inte bli torterad, dömas till döden eller andra grymma straff.
38. Barn ska skyddas mot krig och får inte vara soldater.
39. Du har rätt att få hjälp om du har blivit utnyttjad.
40. Om du begått ett brott måste du ändå behandlas rättvist och bra.
41. Länder får gärna göra mer för barn än vad som står i barnkonventionen.
42. Alla barn och vuxna har rätt att få reda på vad som står i barnkonventionen.
- 43–54. Regler om hur de som bestämmer i länderna ska göra för att följa barnkonventionen.

GLOBALA MÅLEN
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

UNICEF Sverige
Box 8161
104 20 Stockholm